

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ (ПІДТРИМКА ЮНЕСКО)

Цифрова трансформація освіти відповідає викликам ХХІ століття, впливає на успішність розвитку економіки країн світу. Швидке створення, оновлення і впровадження технологій у повсякденне життя вимагає від громадян вміння користуватися ними на достатньому для цього рівні. Цифрова грамотність є очевидною і необхідною потребою сучасного життя. Пандемія Covid-19 стала каталізатором змін для систем освіти майже всіх країн світу, а також поштовхом для цифрової трансформації. Важливість використання технологій під час воєнного стану стала очевидною.

Цифрова трансформація систем освіти країн зарубіжжя, а також системи освіти України, спирається на низку документів, затверджених країнами-членами Європейського Союзу. «План дій цифрової освіти (2018-2022)» (Digital Education Action Plan (2018-2022)), затверджений у вересні 2020 року «План дій цифрової освіти (2021-2027)» (Digital Education Action Plan (2021-2027)) – одні з ключових документів, які окреслюють шляхи реалізації цифрової трансформації Європейського освітнього простору на наступні роки. Зазначені документи відповідають цілям «Європейського плану навчок» (European Skills Agenda), «Плану дій Європейського соціального рівня» (European Social Pillar Action Plan) та «Цифровому компасу 2030: європейський шлях для цифрового десятиліття» (2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade).

Пандемія COVID-19, вимушений карантин, зміна форм навчання підтвердили важливість і необхідність пришвидшення цифровізації європейського суспільства, в якому цифрові технології надають нові шляхи для навчання, роботи, здійснення планів з особистого та професійного розвитку. Сьогодні Європейська Комісія окреслює свої пріоритети в освітній діяльності, спрямовуючи їх на: цифрову грамотність населення та підготовку висококваліфікованих фахівців з цифрових технологій; створення безпечних цифрових інфраструктур; цифрову трансформацію бізнесу; цифровізацію державного сектору. Відповідна підготовка до використання ІКТ, обізнаність з освітніх онлайн-ресурсів та -платформ, вміння їх успішно використовувати, проведення дистанційного або змішаного навчання стали одними із основних цілей у професійному розвитку вчителів різних предметів, адміністраторів шкіл, освітян різних ланок систем освіти. З огляду на ситуацію, що склалася, Європейська Комісія наголошує на створенні сприятливих умов для вчителів й учнів, розробці і підтримці освітніх платформ, проведенні проєктів, які б допомогли підвищити їх рівень цифрової грамотності.

Успішність проведення цифрової трансформації в освіті значно залежить від фундаментальної підготовки вчителя, який повинен мати рівень цифрової компетентності вищій ніж у його учнів. Досягти підвищення рівня цифрової грамотності, впевненості у використанні нових цифрових інструментів і платформ, вчителям допомагає проходження онлайн-курсів з підвищення рівня цифрової компетентності, обмін досвідом з колегами, комунікація з учнями та їх батьками, що мотивує їх вивчати найефективніші сучасні методи впровадження інноваційних освітніх технологій та інструментів у навчання.

Відповідний рівень цифрової грамотності, обізнаність з сучасних освітніх онлайн-ресурсів та -платформ, вміння їх вдало використовувати, проведення дистанційного або змішаного навчання – одні з основних цілей у професійному розвитку вчителів, адміністраторів шкіл, освітян різних ланок систем освіти.

Міністерства освіти країн Європи, в тому числі й України, проводять заходи, які б підтримали всіх учасників освітнього процесу, забезпечуючи його безперервність. У глобальному інформаційному просторі розміщена велика кількість навчальних матеріалів,

онлайн-ресурсів з викладання різних предметів, які вчителі мають можливість самостійно вибирати, вивчати й користуватися. Як нашими учителями, так й освітянами інших країн перевага надається освітнім ресурсам, які розміщені на офіційних сайтах університетів, міжнародних організацій, міністерств та відомств.

З початку війни в Україні, яку розв'язала Російська Федерація, ЮНЕСКО, як і багато інших міжнародних організацій, надають допомогу і підтримують українську освітню спільноту в умовах воєнного стану, надаючи можливість нашим освітянам пройти безкоштовні курси з підвищення рівня цифрової грамотності, яка є сьогодні нагальною потребою.

Одним з таких ресурсів є платформа *Глобальної освітньої коаліції ЮНЕСКО (Global Education Coalition)*, яка створена для співпраці та обміну досвідом в сфері освіти під час надзвичайного стану та після нього. Багатосекторальна коаліція об'єднує 175 інституційних партнерів із системи ООН, громадянського суспільства, академічні кола та приватний сектор, ґрунтується на цінностях солідарності, спирається на існуючий досвід у сфері освіти та інновацій, особливо під час кризових ситуацій.

Для досягнення основних освітніх цілей своєї діяльності та їх практичній реалізації *Глобальною освітньою коаліцією* створено: Global Skills Academy, Global Teacher Campus та Global Learning House:

- **Global Skills Academy (Глобальна академія навичок)** спрямована на допомогу молоді оволодіти цифровими навичками, які необхідні для їх працевлаштування і конкурентоспроможності на сучасному ринку праці, розширити економічні можливості та соціальну інтеграцію. Амбіційна ціль академії – охопити 10 мільйонів молодих людей до 2029 року. Відбором студентів для навчання в Академії займається спеціалізований інститут ЮНЕСКО з технічної та професійної освіти і навчання (ЮНЕВОК). У навчальному процесі задіяно більш ніж 250 професійних центрів, розташованих в більш ніж 160 країнах світу.
- **Global Learning House (Глобальний навчальний дім)** – освітня платформа, яка надає можливість отримати онлайн-ресурси, підтримку, ознайомитися з інноваціями: як *студент* – отримати доступ до безкоштовних освітніх ресурсів з цільового навчання; як *провайдер цифрових освітніх ресурсів* – знаходити рішення для успішного впровадження безкоштовного дистанційного навчання, надаючи вільний доступ до освітніх ресурсів; як *викладач* – отримати безкоштовні навчальні посібники або інструкції з певної предметної галузі або рівня освіти. Основний фокус – предмети STEAM освіти.
- **Global Teacher Campus (Глобальний кампус вчителів)** – основна програма *Глобальної освітньої коаліції ЮНЕСКО*. Спрямована на підтримку вчителів у підвищенні свого рівня педагогічної майстерності, ІКТ компетентності, володіння цифровими технологіями та іншими формами дистанційного і гібридного навчання. На сайті представлені навчальні курси, орієнтовані на знання та навички, необхідні для дистанційного навчання, різні навчальні середовища, включаючи управління навчальними програмами і формувальне оцінювання.

Глобальний кампус вчителів пропонує онлайн-каталог курсів для самостійного навчання вчителів і адміністраторів освіти. Курси спрямовані на покращення навичок з використання ІКТ під час онлайн- або гібридного-навчання. Всі представлені додатки безкоштовні, після проходження курсу надається сертифікат. Для проходження деяких курсів необхідна реєстрація користувача. На сайті розміщені навчальні курси як-от:

- **COURSERA** представляє навчальний курс *Вчимося викладати онлайн*, основні напрями якого охоплюють дистанційне та змішане навчання, планування і дизайн онлайн-курсів, методи онлайн-оцінювання. Курс доступний англійською мовою.
- Серія курсів освітніх програм **ProFuturo**:
  - *Інновації в класі (каталог)* охоплює планування та дизайн онлайн-курсу, цифрову педагогіку, гейміфікацію, перевернутий клас, проєктне навчання. Курс доступний англійською, іспанською, французькою та португальською мовами.

- *Використання ІКТ (каталог)*, основні напрями якого – дистанційне навчання, методи онлайн-комунікації, цифрова педагогіка, Доступно англійською, іспанською, французькою та португальською мовами.
- *Навчатися далі (каталог)* – орієнтований на планування та дизайн онлайн-курсу, нейродидактику, булінг, дислексію. Доступно англійською, іспанською, французькою та португальською мовами.
- *Обчислювальне мислення та робототехніка (каталог)* – охоплює дистанційне навчання, робототехніку, планування та дизайн онлайн-курсу, цифрову педагогіку, розвиток обчислювального мислення, впровадження віртуальної реальності у навчання, програмування Scratch Block. Доступно англійською, іспанською, французькою та португальською мовами.
  - *Відкриті курси підвищення кваліфікації для вчителів* основні напрями якого – дистанційне навчання, обчислювальне мислення та робототехніка, планування та дизайн онлайн-курсу, цифрова педагогіка. Представлений спеціалізований курс для вчителів математики. Доступно англійською, іспанською, французькою та португальською мовами.
  - **Серія курсів Microsoft:**
    - *Залучення студентів* – курс спрямований на навчання використання інструментів Microsoft під час дистанційного навчання, STEM і кодування, інклюзивність, соціально-емоційне навчання (SEL) і психосоціальну підтримку (PSS), лідерство. Курс доступний англійською мовою.
    - *Підтримка соціально-емоційного навчання за допомогою інструментів Microsoft* – охоплює інструменти онлайн-навчання (Minecraft і Flipgrid), змішане навчання, інклюзивність, STEM і кодування, соціально-емоційне навчання (SEL), лідерство. Курс доступний англійською мовою.
    - *Студентоцентроване навчання* – спрямований на змішане навчання, цифрову педагогіку, соціально-емоційне навчання (SEL) і психосоціальну підтримку (PSS), інклюзивність, STEM і кодування, інструменти онлайн-навчання. Курс доступний англійською мовою.

Крім цього представлені курси: *Змішані підходи для сучасного навчального середовища* (сфокусований на використанні Microsoft Teams); *Гібридне навчання: нова модель майбутньої освіти*; *Створення навчального середовища для сталого розвитку, справедливості та рівного доступу* та багато інших.

Глобальна освітня коаліція ЮНЕСКО на постійній основі підтримує українську освітню спільноту. Українським викладачам та студентам, за участю понад 30 партнерів коаліції, надається доступ до програмного забезпечення, обладнання, навчальних матеріалів українською мовою та освітніх платформ, а також безкоштовні навчальні курси. Така міжнародна підтримка української освіти під час воєнного стану допомагає нашим освітянам опанувати новітні технології, впровадження яких дуже важливо для налагодження навчального процесу в надзвичайних ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Digital Education Action Plan (2021-2027). URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan> (дата звернення 16.02.2023).
2. 2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en (дата звернення 16.02.2023).
3. Global Education Coalition. URL: <https://globaleducationcoalition.unesco.org/>. (дата звернення 15.02.2023).
4. Global Skills Academy. URL: <https://globaleducationcoalition.unesco.org/globalskills-academy>. (дата звернення 15.02.2023).

5. Global Learning House. URL: <https://globaleducationcoalition.unesco.org/global-learning-house>. (дата звернення 15.02.2023).
6. Global Teacher Campus. URL: <https://globaleducationcoalition.unesco.org/global-teacher-campus>. (дата звернення 16.02.2023).
7. Малицька, І.Д. "Підтримка ЮНЕСКО освітньої спільноти України під час російської військової агресії", Інформаційний бюлетень №3, 2022 / Інститут цифровізації освіти НАПН України, Київ, Україна. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/731488/pdf>